

**Poliomielīta uzraudzības komisijas (PUK)
sēdes protokols Nr.1/13_10_2015**

Rīgā, 13.10.2015.

Sēdes norises laiks un vieta: 2015.gada 13.oktobris, plkst. 11:00 – 12:30, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Vienības gatve 45, Ārstu māja, 5.stāvs, I.Ebela auditorija

Sēdi vada:

Jurģis Strautmanis komisijas priekšsēdētājs

Sēdē piedalās Poliomiēlīta uzraudzības komisijas locekļi:

Dace Gardovska VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca", profesore

Inga Liepiņa Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Vides veselības nodaļas vecākā eksperte epidemioloģiskās drošības jomā

Irina Lucenko Slimību profilakses un kontroles centra Infekciju riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas vadītāja

Ieva Kantšone Slimību profilakses un kontroles centra Infekciju riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe

Sēdē piedalās citas uzaicinātās personas:

Oksana Martiņuka Slimību profilakses un kontroles centra Infekciju riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe

Sēdē nepiedalās Poliomiēlīta uzraudzības komisijas locekļi:

Ilze Grope Latvijas Bērnu infektologu biedrības priekšsēdētāja
Ludmila Viksna Rīgas Stradiņa universitātes Infektoloģijas un dermatoloģijas katedras vadītāja, profesore

Sēdi protokolē: I.Kantšone

J.Strautmanis atklāj sēdi un informē par darba kārtību:

1. Par komisijas jauno sastāvu.
2. Par poliomiēlīta epidemioloģisko situāciju pasaulē, akūto šļaugano paralīžu (AŠP) gadījumu uzskaiti un enterovīrusu cirkulācijas uzraudzības rezultātiem vidē Latvijā.
3. Dažādi jautājumi.

1.Par komisijas jauno sastāvu

Veselības ministrijā ir apstiprinātas Poliomiēlīta uzraudzības komisijas jaunais sastāvs (VM 24.02.2015. Veselības ministrijas rīkojums Nr.27) - jaunais komisijas priekšsēdētājs Jurgis Strautmanis iecelts Ināras Loginas vietā, savukārt Guntas Grīslas vietā iecelta Inga Liepiņa.

2. Poliomiēlīta epidemioloģiskā situācija pasaulē, akūto šļaugano paralīžu (AŠP) gadījumu uzskaitē un analīzē, kā arī enterovīrusu cirkulācijas uzraudzības rezultāti vidē Latvijā

O.Martiņuka sniedz ziņojumus prezentāciju formā (prezentācija 1. un 2. pielikumā):

- par poliomiēlīta epidemioloģisko situāciju pasaulē un akūto šļaugano paralīžu (AŠP) gadījumu uzskaiti un analīzi Latvijā;
- par enterovīrusu cirkulācijas uzraudzības rezultātiem vidē Latvijā.

Komisijas locekļi diskutē par diviem nesēni Ukrainā reģistrētiem vakcīnas izcelsmes poliomiēlīta vīrusa izraisītiem saslimšanas gadījumiem 4 gadus un 10 mēnešus veciem, nevakcinētiem bērniem, kā arī par OPV (perorāla (dzīva) poliomiēlīta vakcīna) izmantošanu pasaulē.

Attiecībā uz vides uzraudzību Latvijā I.Lucenko secina, ka, lai gan pēdējos gados paņemto paraugu skaits ir samazinājies, tomēr tas ir pietiekams. Savukārt diskusijā par AŠP gadījumu uzskaiti Latvijā tiek secināts, ka AŠP gadījumu ziņošana ir vājākais punkts. AŠP ziņoto gadījumu skaits bērniem līdz 15 gadu vecumam pēdējo četru gadu laikā nesasniedz PVO rekomendēto ziņošanas biežumu – 1 gadījums uz 100 000 bērniem. J.Strautmanis norāda, ka viens no iespējamajiem AŠP gadījumu nepietiekamo ziņojumu iemesliem varētu būt tas, ka to ietekmē cilvēciskais faktors. Izvērtējot esošo situāciju, jāsecina, ka AŠP uzraudzība ir jāuzlabo. I.Lucenko norāda, ka SPKC septembra sākumā jau ir sagatavojis vēstuli ārstniecības personām. D.Gardovska rosina sagatavot informatīvu, uzskatāmu materiālu ārstniecības personām, kuru varētu izvietot slimnīcās redzamās vietās. J.Strautmanis ierosina un apņemas sagatavot lekciju, aktualizēt profesionāļu vidū poliomiēlīta uzraudzības nozīmi, sakarā uz nesēniem poliomiēlīta vīrusa izraisītiem saslimšanas gadījumiem Ukrainā.

J.Strautmanis vērš uzmanību vakcinācijas jautājumiem tai skaitā nepietiekamai vakcinācijas aptverei atsevišķās vecuma grupās. D.Gardovska atzīmē, ka SPKC ir svarīgi izglītēt sabiedrību, nepieciešams vairāk sadarboties ar masu medijiem un informēt par šīs infekcijas slimības nopietnību un jaunatklātiem gadījumiem, kā, piemēram, nesēniem saslimšanas gadījumiem Ukrainā. I.Lucenko norāda, ka SPKC jau aktualizē un daudz dara šajā jomā, lai skaidrotu sabiedrībai vakcinācijas nepieciešamību. I.Kantsone piebilst, ka sabiedrība vairāk uzticas ārstiem profesionāļiem, nekā valsts iestādes paustajam viedoklim.

I.Lucenko vērš uzmanību, ka presē parādījušies ārstu homeopātu raksti, kas iestājas pret vakcināciju, un piebilst, ka šādu ārstu rīcību iespējams vajadzētu izskatīt ārstu biedrības sertifikācijas padomē. D.Gardovska norāda, ka nevajadzētu cīnīties ar konkrēto ārstu, bet sagatavot oficiālu informāciju par vakcināciju, vakcīnu drošumu un iespējamām blakusparādībām, kas būtu viegli pieejama iedzīvotājiem. D.Gardovska arī piebilst, ka iedzīvotājiem šobrīd daudz pieejamāka ir personiska harizmātisku personu pieredze pret vakcināciju, nekā par vakcināciju.

J.Strautmanis secina, ka lielākās problēmas attiecībā uz vakcinācijas aptveri ir saistībā ar bērnu revakcināciju. D.Gardovska norāda, ka bērnu vecāki nekontaktē ar ģimenes ārstu un tādēļ netiek veiktas bērnu profilaktiskās apskates.

Tiek diskutēts par atteikumiem no vakcinācijas un atteikuma noformēšanas kārtību. I.Liepiņa norāda, ka šobrīd tiek strādāts pie Vakcinācijas noteikumu grozījumiem.

D.Gardovska norāda, ka vajadzētu palīdzēt ģimenes ārstiem un atteikuma formā iekļaut vakcīnai specifisku informāciju par riskiem un ieguvumiem. Tiek ierosināts, ka šāda atteikuma forma bērnu vecākiem būtu jāparaksta katru gadu no jauna. I.Liepiņa norāda, ka ne vienmēr ģimenes ārsts spēj labi argumentēt. D.Gardovska rosina veidot lekciju ciklu par to, kā ģimenes ārstiem strādāt individuāli ar vecākiem, kas atsakās no vakcinācijas. Savukārt J.Strautmanis rosina sagatavot informatīvu materiālu ģimenes ārstiem. I.Lucenko norāda, ka šis jautājums tiks skatīts arī Imunizācijas valsts padomes sēdē.

Nolemj:

- 1) SPKC izvērtēt iespēju sagatavot infografiku ārstniecības personām par rīcības algoritmu AŠP sindroma gadījumā, par paraugu ņemšanu (t.sk. uzglabāšanu un nogādāšanu laboratorijā) un diagnozēm, kas atbilst AŠP gadījumam.
- 2) Aktualizēt AŠP un poliomiēlīta uzraudzību ārstu profesionālajās asociācijās.
- 3) Rosināt SPKC sagatavot un realizēt sabiedrības informēšanas plānu nākamajam gadam attiecībā uz vakcīnregulējamām infekcijas slimībām un vakcināciju t.sk. riskiem un ieguvumiem.
- 4) Atbalstīt grozījumu izstrādāšanu MK 26.09.2000. noteikumos Nr.330 "Vakcinācijas noteikumi", lai noteiktu stingrāku kārtību vecāku rakstiska atteikuma no vakcinācijas noformēšanai.

2. Dažādi

1. J.Strautmanis interesējas par vakcīnu pieejamību, ja tiktu reģistrēts poliomiēlīta uzliesmojums. I.Lucenko atbild, ka uzliesmojuma gadījumā šobrīd nebūtu problēmu ar tām vakcīnām, kas paredzētas bērnu vakcinācijai.

Nolemj: pieņemt informāciju zināšanai.

2. Tiek diskutēts par bēgļu, un citu personu kā, piemēram, imigrantu, patvēruma meklētāju un personu ar uzturēšanās atļaujām vakcinācijas statusa apzināšanas iespējām, vakcinācijas un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Latvijā. I.Lucenko norāda, ka vakcīnas šobrīd tiek plānotas tikai Latvijā dzīvojošiem bērniem un līdz šim citiem mērķiem papildus vakcīnas netika ne plānotas, ne iepirktas. I.Liepiņa atzīmē, ka jautājums par bēgļu vakcināciju tiek izskatīts Veselības ministrijā. I.Lucenko norāda, ka vakcinācija un medicīniskās aprūpes pieejamība šīm personām ir sabiedrības interesēs.

Nolemj: Ierosināt Veselības ministrijā, izskatot jautājumu par bēgļiem, turpināt izskatīt jautājumu par šo personu vakcināciju, kā arī citu personu (kā, piemēram, imigrantu, patvēruma meklētāju un personu ar uzturēšanās atļaujām) vakcinācijas statusa apzināšanu un informēšanu par vakcinācijas iespējam valstī.

3. J.Strautmanis interesējas par informācijas pieejamību par poliomiēlītu un vakcinācijas iespējām tiem, kas izceļo no valsts. I.Lucenko norāda, ka sabiedrībai un ārstniecības personām tika sniegta informācija par ceļotāju vakcināciju, tomēr uzsver, ka pieaugušajiem vakcinācija nav bezmaksas.

Nolemj: pieņemt informāciju zināšanai.

Komisijas priekšsēdētājs

J.Strautmanis